

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ εκ της 1ης σελ.

γάλη δράση. Υπήρξε στο Διδασκαλείο των Αθηνών, στο Δίδασκαλείο Θηλέων της Φιλεκατεδευτικής Έταρίας, στο Διδασκαλείο Νηπιαγωγών και στο Διδασκαλείο Παιραϊώς (του Δήμου). Πέρασε η λαλή όλη την ενεργό του ζωή για να μορφώσει δασκάλους και διδασκάλισσες. Αυτό τόκαμε όχι στην τύχη και συμπτωματικά, άλλ' ύστερα από έσκεμμενη και ελεύθερη επίλογό του. Είταν άνθρωπος συναισθηματικός, φύσις που μπορεί να έπιβρα στη γυναίκα ψυχή πολύ εύκολότερα και άμεσώτερα παρά με την ψυχρή διάνοια. Και γι' αυτό είταν μορφωτής διδασκαλισσών. Το άποτέλεσμα της εργασίας του αυτής είνε ότι στα σάράντα χρόνια της διδασκαλίας του οι περισσότερες δασκάλες είταν μαθήτριες του Κουρτίδου, που παρεσκευάσθησαν να άνωψώσουν το επίπεδο της γυναικείας μορφώσεως στην πατρίδα μας.

Άλλά άσύγκριτα σπουδαιότερη είνε η παιδαγωγική του εργασία, που έκαλλιέργησε την παιδική φιλολογία. Το ζήτημα, ποιά άλλα είθλια εκτός των άλλων και κατ' άναγκην έηρών σχολικών πρέπει να δίδονται στα παιδιά ως έξωσχολική πνευματική τροφή, τον άπασχόλησε πάρα πολύ. Είταν ζήτημα που τό είχε άνακνήσει ο Σύλλογος προς διάδοση των Έλληνικών Γραμμάτων που έξέδωκε όλίγα είθλια για τα παιδιά, τα περισσότερα μεταφράσεις, ως που ο Σύλλογος άφηκε τό έργο. Τότε βγήκε το περιοδικό Διάπλασι των Παιδών με τό μακαρήτη Παπαδόπουλα. Σ' αυτή τη Διάπλασι Έγραφε ο Κουρτίδης ως Αιμίλιος Ειμαρμένιος διηγηματάκια, δραματάκια, κωμωδίες, ποιήματα διαλόγους. Έτσι σχηματίσθησαν οι παιδικές σελίδες του τα παιδικά διηγηματά του, οι παιδικοί διάλογοι, ή παιδική άνθολογία, τό θέατρο οίκογενείας και σχολείου και άλλα. Αυτά εκά πρωτότυπα του που τα συμπλήρωνε με μεταφράσεις ξένης παιδικής φιλολογίας, όπως ή Άνθούλα

ο Γύρος της οίκιας, ο άγροτικός οίκιακος και άλλα. Οι εργασίες του αυτές οι πρωτότυπες άποτελούν λογοτεχνικά άριστουργήματα, Έργα κλασσικά, που μπορούν να τα διαβάσουν κάθε ηλικίας άνθρωποι. Ο Κουρτίδης μλνει άπ' εύθεαίς στην παιδική ψυχή, που την τέρπει, την διδάσκει, την συγκινεί και την μορφώνει και την έξυψώνει σ' άνωτερο πνευματικό και ήθικό επίπεδο.

Και αν ο Κουρτίδης τίποτε άλλο δέν έκαμε εκτός από την εργασία αυτή, θα είταν και πάλιν άξιός της έθνικής εύγνωμοσύνης.

Είταν μ' ένα λόγο λογοτέχνης παιδαγωγός ή παιδαγωγός λογοτέχνης. Αυτός είνε ο χαρακτηρισμός του, γιατί στην Έλλάδα ως τώρα δέν υπήρξεν ίσως άλλος Έλληνας παιδαγωγός με τό λογοτεχνικό χάρισμα του Άριστ. Κουρτίδη. Είχε τον ένθουσιασμό ως τό κυριώτερο στοιχείο του. Και είταν ένθουσιώδης άνθρωπος και ως δάσκαλος και ως συγγραφέας. Το ώραίο, τό ύψηλό, τό εύγενικό, όπου τόβρισκε, όπου τόβλεπε — όπου τό φαντάζονταν ίσως άκόμα — του άνέβασε δάκρυα στα μάτια και τοΰδινε στη φωνή παλιό. Μιλούσε μ' ένθουσιασμό, δίδασκε μ' ένθουσιασμό, άγκάλιαζε μ' ένθουσιασμό, όπως τ' άρχαία μάρμαρα, όλα τα ίδεώδη ως τα έβδομηντα χρόνια από νεός. "Ήξαιρε να έλέη μόνο τα καλά του κόσμου, αυτά να λογαριάξη, σ' αυτά να πιστεύη, μ' αυτά να ένθουσιάζετο, σ' αυτά το κυριώτερο, να μεταδίνη τον ένθουσιασμό του στους γύρω του. Κυρίως τις γυναίκες κατόπιν σ' ένθουσιασμό. Είτανε αυτές ο κόσμος του. Γι' αυτό τα παιδαγωγικά του λογοτεχνήματα, τα διακρίνει εύαισθησία, γιατί απευθύνονται σ' εύαίσθητες και τρυφερές ψυχές. Τα διηγηματά του αυτά δέν είνε έγκεφαλικά, λογικά, ψυχρά κατασκευάσματα. Προέρχονται από άίσθημα, γεννούν συγκίνηση, φέρνουν δάκρυα από τρυφερότητα ή τέχνη. Είταν ο Κουρτίδης γενικά καλαίσθητος, ένας στυλιώτας. Σ' αυτό τό ύφος του βρίσκεται τό λογοτεχνικό ταλέντο του, γιατί γεννά ένθουσιασμό, εύαισθησία, καλαισθησία. Κι' Έγραφε σ' άκριθή δημοτική με άπαραμίλλη άκριβολογία. Οι γνώσεις οι λογιές λογιών, ή ψυχολογική κι' ή άλλη του σοφία, καθιστούσαν και γνώση της παιδικής ψυχής σαν και ουσιώδες κάθε τι που ήξαιρε να γράφη τόσο ώραία. "Η τέλεια γνώση της παιδικής ψυχής κι' ή φυσική του τρυφερότητα, τον έκαμαν ειδικό συγγραφέα της νεότητος.

Ο Κουρτίδης που έφυγε από τη ζωή πρόωρα, είχε σκοπό άποχωρήσας από τη διεύθυνση του Διδασκαλείου ν' άφοσιωθεί πιά στη «Νέα Έστία» και στη λογοτεχνία. Δέν τό πραγματοποιήσε πεθαίνοντας.

Εύχομαι την συγκέντρωση και την έκδοση του σκορπισμένου του έργου, που θα άναδείξη τον μεγάλο αυτό Θράκα προσωπικότητα μέσα στο πνευματικό Πάνθεο του Έλληνισμού.

ΠΟΛ. ΠΑΠΑΧΡΗΣ ΤΟΔΟΥΛΟΥ

Καβαλάρης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
2/11/57

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΚΟΛΛΕΓΙΩΝ & ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ 1.— Άνεκονόνη σήμερα άρμολίως ότι ή έκπαίδευσις του άμερικανικού εργατικού κόσμου έχει φθάσει εις τοιούτον βαθμόν ώστε 15% των εργατών είναι τώρα άπόφοιτοι κολλεγίων ή Πανεπιστημίων. Πρό 13 έτών τό ποσοστόν ήτο 13%.

...ρηθούν από ελληνογ...
...ως λχ. διευκολύνσεις εις την
...αγωγή γερμανικών έμπορευ...
...άτων, δια τα όποια υπάρχει με...
...αλή ζήτησις εις την ελληνικήν
...εργον.

**Ο ΑΝΤΕΝΑΟΥΕΡ
ΘΑ ΕΛΘΗ
ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ**

Κατά πληροφο...
...ρίας εξ έγγηρου...
...κελλάριος της Δυτικής Γερμα...
...νίας δόκτωρ Αντεναούερ πρό...
...κειται να επισκεφθή την Ελλά...
...δα την ερχομένη άνοιξη. Η ε...

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΠΕΡΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

Η ΚΥΡΙΑ ΤΙΤΟ ΑΝΗΣΥΧΕΙ ΖΩΗΡΟΣ

ΔΙΑ ΤΩ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ

Όχι όμως από πολιτικής απόψεως, αλλά...
...των που ήμπορει να έχη ή ύγεια του...
...της.

Η ΣΥΝΘΑΚΗ ΤΟΥ ΤΙΤΟ ΚΑΙ ΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΧΙΑΙ

...αί από διπλωματι...
...οικονομολογικός προσωπικήτη...
...τας της ομοσπονδιακής Κυβερ...
...νήσεως. Εγνώσθη εξ άλλου ότι...
...το ταξίδι του Γερμανού πρι...
...ουουργού επρόκειτο να πραγ...
...ματοποιηθή τον Νοέμβριον, αλλ...
...λά ανεβήθη λόγω της άπουσι...
...ας τών Βασιλέων εξ Ελλά...
...δος.

Ό κ. Αντεναούερ θα είναι ή...
...πίσθιος προσκεκλημένος της...
...Ελληνικής Κυβερνήσεως. Ό κ...
...Μαρεσβίνης θα ρυθίση τας λε...
...πτομερείας κατά τας σύμφη...
...σεις εις την Βόννην και θα ά...
...ναγγελήη το γεγονός εις 'Αθή...
...νας.

...εις τους άλλους δορυφόρους της...
...Μόσχας. Ίδου τώρα ότι εντός...
...του ίδιου έτους που έπίσθεν...
...ό Στάλιν ή φέρεται να επιστ...
...αχού Τίτο γίνεται άσφαλής άπ...

Η κ. ΓΙΟΒΑΝΚΑ ΤΙΤΟ

...σχίας δια τους δικούς του.
—'Αν τόν διεδέχοντο ό Κορ...
...ντέλι και ό Τζίλας τίποτα, δέν...
...θα μετεβάλλετο εις τας ρωσογι...
...ουγκοσλαβικάς σχέσεις. 'Αν ό...
...βιος παρεμείζοντο όλοι, ό...
...πρωταρχώτατος εις την σή...
...είν με την Κόμινφορμ το 1948;

Αυτά φέρεται ότι είπεν ό ύ...
...πουργός τών Έξωτερικών Κό...
...στα Πόποβιτς εις τόν συνεργά...
...την του ύφυπουργόν τών Έξω...
...τερικών Μπέμπλερ.

'Ατυχής φρεσίο ή άπλή σύμ...
...πτωσις; Τό βέβαιον είναι ότι...
...ίστερα από άλλοι ό Κόστα Πέ...
...ποβιτς έπίσεν άρραστος από...
...αχαστρικήν λοίμωξιν. 'Η κα...
...τάστασις του είναι άπελπιστι...
...κή. 'Επειτα από τό άτύχημα...
...έκεινο, τά δύο άλλα έπιφανή μέ...
...λη του Πολιτικού Γραφείου του...
...Κομμουνιστικού Κόμματος της...
...Γιουγκοσλαβίας Ράνκοβιτς και...
...Μαύσης Πιγιέντα δείχνουν Έξω...
...ρετικήν φρόνησιν. Με τό πρό...
...σχημα ότι πάσχουν από Έλκος...
...του στομάχου, άποφεύγουν τά...
...έπισημα γεύματα.

Η κυρία Γιόβανκα Τίτο —
...καταλήγει εις τό ρεπορτάζ της...
...ή γαλλική έπιθεώρησις — τό...
...έξομα έλα αύτά, όπως έξείι έτι...
...νά μία διεθνής κρίσις εξ ατίας του...
...ζήτηματος της Τεργέστης θα...
...ήμπορούσε να είναι μοιραία δια...
...την καρδιά του Τίτο και την...
...Γιουγκοσλαβία.

ΕΚΑΕΚΤΑ ΣΥΝΕΡΧΙΑΙ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΩΣ ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ «ΠΥΚΝΟΣ» ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

**Ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ —
Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ**

Είνε 20 και πλέον χρόνια που...
...ο Άριστ. Κουρτίδης, ό ήμισιος Ει...
...μαρτυρός της κατωπλάσεως, χωρι...
...νται ή ζωή άνακαταστά. άνομιχη...
...μία τον απεικονίζει και ή δημο...
...μογραφική ζωή του και τον έρέρε...
...μέ κείνοιο το στίγμα — τον λα...
...στατο αυτό ποιητή και ποιόλογον...
...και δημοσιογραφο — στον ταφο. Τον...
...επιτηρη ή παύσει, τον έχασε ή...
...χορεία τών συγγραφέων διακεκο...
...δέξλων του δημοτικού σχολείου, τον...
...έλασαν ή θράκη και τον οικια...
...σε ή 'Αττική Γη, όπου έρχομουν ό...
...πό ή γενετήριά του, έπεκράτισε...
...παιδικά και έλάλει με τό δη...
...μοιουργικό έργο του. Γόρσε κείνη...
...σημειώμενος μέσα στην ψυχή τών ό...
...λίγων και δοξασιών του, που...
...πνευματικώχουν εορραγέθη κάποτε...
...είτε ως μύσθητις του, είτε ως...
...στοι άναγνώστης του.

Ό Άριστοτέλης Κουρτίδης όπρη...
...ξεν ένας από τούς διαπρεπέεις Θρά...
...κες λογοτέχνες και δημοιουργούς, άλ...
...λά και πνευματικός παράγοντας...
...πανελληνίως μέσα στην προτείουσα...
...της Ελλάδος, όπου έξασκούσε την...
...έπιθραση του και τη νοσηρία του...
...φθέρσπου, που τό πνεύμα του έλαμ...
...πε και συντηρήσει έξαιρετικά.

Ό Κουρτίδης γενήθηκε στη Θρά...
...κη, στη χώρα του μυστηρίου, του...
...όραου και της άγάπης. Δέν ήταν...
...ένας ιερωθόφορος από τούς πολ...
...λους. Είταν τέλειος μύσθητις του έπ...
...στητού, τών γραμμάτων και της...
...έτιξης. Με πυρσό έρωτισμού διε...
...σχίσε τό έρθεός της αμείστιας και...
...διαχέρισε τά διαγνή των γνώσεών...
...του ναύατα από ε' άνάστα σπρά...
...ματα έως τη λαϊκή καλλόη, και...
...ατοφωτισόμενος έρευνώσε τό μυ...
...στικό δαιμόνιο της ψυχής του πα...
...ιδού, αλλά και τό λαβύρινθο της ψι...
...χής της γενναίας. Κι' αν έδωαινε...
...τοίσο τό φως ή όφθαλμοί όχι στη...
...άδεια του νήματος της Άριστείας...
...αλλά στα έρόβια τών γνώσεών του,
...στη ίδιοσφία και της έμφορμ...
...κρίσια του. Σ τών Κομμουνιστου...
...χρόντοις την πρώτη έμβάρρυνση...
...ως την πρώτη ψυχική ένταχση...
...που τούδωσε ε' άποραστία σται...
...χείλι τών έπιτυχίων του.

Ό Κουρτίδης είχεν όρος και ήθος...
...άφροντο, άναπέδω έμφορμή και...
...μεταφροσύνη — άναίμα έσφαλε...
...της προημιανικήν άδεια — που π...
...ριώριζον την πάλιν 'έξορραση' ή...
...προσημειώμενος του στον κύκλο τών...
...δαιμονικών. Μετά τό θάνατό του...
...κατακρήνη ή άδεια του ανθρώπου...
...έ' άπογορηστίστη και ύπολογιστή...
...έ' άφροσύνη ή πνευματική του δη...
...μοιουργική ποή. Και τό έργο του...
...όπρηξε πολυχιλίδες. Μά οι διακλα...
...σημαί του όλοι σφαιρούσαν από έναν...
...κορμό που όνομάζεται φιλοσοφία...
...και άρετή. Και είναι δύο συνολικά...
...σημειώματα. Τό παιδαγωγικό, μο...
...χολογικό και φιλοσοφικό, και γε...
...νικά τό λογοτεχνικό, τεχνικριστικό...
...και αίσθητικό.

Ό Άριστ. Κουρτίδης συντέλε...
...σε πολύ στην σφύση του πνευμα...
...τικού και ήθικού έπίπεδου τών όλου...
...έθνους με την πνευματική του προ...
...σπάσια που κρέτισσε πνήθινα χρό...
...νια δέν άπόχει γι' αυτό μισώ...
...μένος 'Ελληνας τών πνήθινα αυτών...
...χρόνων, που να μην έχη στην μ...
...χή του κάτι έπί από τών Κουρτίδη...
...κάτι από τό πνεύμα του, τίς ίδεί...
...του, τίς γνώσεις του, κάτι από τά...
...παιδαγωγικά του και την κασιδιά...
...του, κάτι τέλειος από αυτό τό όρος...
...του άδεια.

Τά κύρια σημεία της δοξασ...
...του, τού χαρακτήρα του, της όπο...
...στάσεώς του είναι: 1) ό έπιστημ...
...ολογικος παιδαγωγός και φιλοσοφός, 2)...
...ό μορφωτής δασκάλων και 3) ό καλ...
...κιερνήτης της παιδικής φιλολογίας...
...θρακική ή συγγραφέας έθελών, που...
...ποιορίζονταν γιά την έξιστοχική ή...
...νάγκη των παιδιών.

Ός έπιστημολογικος παιδαγωγός ό...
...Κουρτίδης στέθει διαρκός την προ...
...σή του στην ψυχολογία και πα...
...ιδού, γι' αυτό και ή ποση του αν...
...έπιστημολογική ένουσία, που την ένω...
...σε Γερμανικά ε' Εθνομής και έθεσε...
...είνε από ταναός ψυχολογική λόγια...
...σία, γιατί κείνο ήμια της είνε ή...
...κατάδειξη της σπουδαιοτήτος του ή...
...θρησις ός παιδαγωγολογική και δι...
...ητικό ύποκείμετο τών ψυχολογολο...
...γικών παρατήσεων, που πάνω τους...
...επαιτάται ό έθνομής.

Την ένουσία του αυτή άκολου...
...θών πολλές άλλες ψυχολογικές έ...
...νουσίς. 'Αλλά πολύ σπουδαιοτήτες...
...είνε οι καθαυτό παιδαγωγικές και...
...άπ' αυτές κείνες που καταδείχνουν...
...πως παιδεία να διδάσκουσι στα...
...πνολία οι φυσικές έπιστημής και...
...έννοια ή φυσική 'ιστορία, ή Ζωο...
...λογία και ή Βοτανική.

Γεννήεται ή άπορία γιατί ό Κο...
...ρτίδης άναγνώθηκε με τη θεάληση...
...της διδασκαλίας τών παιδιών έπ...
...στημόν. Και όμως τό μυαλό του...
...τό είπε ό ίδιος κάπου: «Κείνο οι...
...λαοί είπε, θα έπασχουν στον όλο...
...τοικόν άγώνη της ζωής, ποί σ'...
...ούότατα σπράματα κενώχουν όπο...
...τό δυνατόν πεισσοτέρως φυσιο...
...γνωστικές γνώσεις».

Ός μορφωτής δασκάλων έλεγε με...
...Συνέχεια εις την 4ην σελίδα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΗΝΩΝ